

Értesítés!

Az 1937-es évvel cégünk fennállásának 40-ik esztendőjébe érkezett. 1897-től 1937-ig negyven hosszú éven keresztül mindig igyekeztünk a közönség szolgálatában állni és vevőinknek hűséges támogatásért ezután fejezzük ki halas köszönetünket. Ezt a jubileumi évet üzletünk reorganizálására akarjuk fordítani és az eddigi leltári vásáraink jóval tulmenően ma kedden megkezdjük minden vadigitt felülmúló leltári vásárunkat, amelyen 2000 pár női, férfi és házicipőt nyíltan aron dobunk piacra. A női cipők három csoportba vannak osztva:

Lei 195 — Lei 245 — és Lei 295 —

Tekintettel a bőrárak közismert emelkedésére, leltári vásárunk soha vissza nem térő vásárlási alkalmat nyújt.

Reichard Dezső és Fia cipőáruház.

A lengyelországi zsidóság hallatlan nyomora és szenvedései a folytonos üldözés miatt

— Allandó kormánymegnyugtatók ellenére — nem szünek az atrocitások —

Varsó. Az évforduló új és nagy csapát hozott a lengyel zsidóságra. Az antiszemitizmusból propagandát készítő elítelt nagy dimenziókat öltött, és erősen felhasználta Skladkowski miniszterelnök híressé vált mondatát, amikor a szímben kijelentette: „Gazdasági harcot a zsidók ellen” kérem szépen.

Az új választási törvény életbelépett

A lengyel zsidóság nyomorprocesszusa mindjobban növekszik, és a napi kronika folyton újabb zsidó existenciák összeomlásáról számol be. A január 1-én életbelépett választási törvény olyan „eredményeket” produkált, amelyeket várunk tőle. A huszadik századot a helyzet és a lengyel paraszti község gazdasági helyzete még jobban komplikálta. Sok ezer zsidó, aki eddig a huszadik században volt elhelyezkedve, most kirekesztődött és szaporították a munkanélküliek eddigi is nagy számát. Egejtéssel lehet megállapítani, hogy Varsóban segélybiztonság alakult, amely a választási törvény által kénytelenül veszített embereket kidolgozott program alapján helyezi el.

Allandó kilengések

Az utóbbi napokban ultra szomorú jelenségek értek azokról a kilengésekről, amelyek a vidéken lejáratottak. A byalistoki pogromról is beszámolt, legutóbbi számában. A rendőrség ez esetben naivszerűen megállította a helyi, idejekorán segítséget kapott, amely a több ezer főt számláló tömeget visszatarthatja és a sebesültek kellő időbe kerültek a kórházba.

A zsidó sajtó azt írja ugyan, hogy az alapvető kérdés nem az, hogy vajon a rendőrség idejekorán a tett helyen megjelenik-e, vagy sem, hanem, amint Schorr professzor a legutóbbi szenátusi beszédében kifejtette, a kormányoknak olyan intézkedéseket kell fogasztani, amelyekkel megelőzhető az excessusok, és nem akkor intézkedik, amikor baj van.

A kormánypart metamorfózisa

Az utóbbi időben egy olyan folyamat játszódik le a lengyel közéletben, amelynek nagy jelentősége lesz, a zsidóság sorának jövő kialakulására. Pilsudszky halála óta a kormánypart lassú felbomlás állapotában van, amely jobban az utóbbi parlament szeszizál alatti dertől ki. Számos kisebb csoport alakult, amelyek közül mindegyik azon igyekszik, hogy ő maradjon a kormányrud mellett. Ezel szemben folyton nő a befolyása az extrém pártoknak. Névszerint két párti

van ez az új szó. Az egyik: a nemzeti demokrácia pártja, nemzeti radikálisokkal együtt, másrészt: a lengyel szocialisták, a paraszti parti és a haladási propagandát egyébként kisebb pártok.

Ezekből és más jelekből arra lehet következtetni, hogy a kormánypart egyszerűen nagy metamorfóza lesz meg új és a nemzeti demokrácia körjébe ömlik. Ezek a csoportok viszont nyíltan antiszidó programot vallanak, amelyeket epóbb nuance-ok választanak el egymástól. Vannak olyan képviselők is ezek között, akiket kimondottan zsidó kérdések választottak meg, így a legutóbbi nagy antiszemitizmus beszédet tartó képviselőt a lozri kerület küldte a szímben, ahol az agudisták fűjtették a nagy propagandát érdekében. A felháborodás nagy volt zsidó körökben, de a tenyen nem tudak változatlan, ami nem jeleni

A tripoliszi események kapcsán az olasz kormány tiltakozik az antiszemitizmus vádjá ellen

Nyilatkozott a tripoliszi grand-rabbi. — A londoni olasz nagykövét és Jabotinsky

Róma. A szombati munkaszünet kérdésében bekövetkezett tripoliszi események nem csak a zsidó világban hanem a nemzetközi nem zsidó sajtóban is nagy visszhangot keltettek. Tulajdon hírek kerültek forgalomba, amelyek a fasiszta rezsim ellen incenáltak. Az anyaországbeli olasz sajtó, alig foglalkozott az ügygel és akkor is nagyon röviden. Így a lapok, a Reuter ügynökségtől kapták a híreket és a „Tunis Soir”ból.

A valóság az, hogy a tripoliszi események következtében, — amint a hír elterjedt — egyáltalán nem voltak tömegtámadások. A megbüntetett illedőleg megvárdcsolt zsidók közül, még itt zsidó leltáriozottak, de röviddel azután szabadlátra helyezték.

A tripoliszi rabbi, Hal Gabizon nyílt levelet írt az Avvenire di Tripoli című laphoz, amelyben megfogalmazta azt a hírt, mintha őt, mint a tripoliszi főrabbi, elcápnák állásából. Most is zavartalanul állásomban vagyok — írja — és szó sincs arról, hogy letennének tisztességemből. Az sem jellel meg a valóság, hogy 214 zsidót vertek volna meg és tartóztattak volna le. Csak két embert korbácsoltak meg, akik megmentették az engedelmességét, amikor elrendelték, hogy a tripoliszi európai negyedben szombaton nyílt a leltári vásár a zsidó üzletek

mást, mint az antiszemitizmus folytonos növekedését.

A szivezi pogrom

Január 7-én megjelent Kawecky belügyminiszter-helyettesnél dr. Jozef Gottlieb, a zsidó parlamenti klub tagja és paraszti lelt a szivezi pogrom ügyében és intézkedéseket kért, hogy ezekben az ügyekben kellő érellyel lépjenek fel a hatóságok.

Kawecky miniszter válaszában biztosította a képviselőt arról, hogy minden intézkedést megtesz annak érdekében, hogy az élet- és vagyonbiztonság a byalistoki vajd ságha feltelentül biztosítható. A kerület rendőrhatalósággal megerősítették.

Francia kölcson a lengyel zsidóság számára

Varsó. A franciaországi nagy kölcson ügyében folytatott sejm vita alkalmából dr. Emil Sommerstein képviselő, a zsidó parlamenti klub nevében Beck külügyminiszterhez intézte a következő nyilatkozatot tette:

— Az előterjesztett törvénytervezet, amely a francia kölcson felvételéről szól, gazdasági jelentőségén túl, más tekintetben is jelentőséggel bír, mert bizonyítja a barátság kimélyülését, a francia és lengyel nemzet között és lehetővé teszi azt is, hogy a lengyel nemzet jobban felkészülhessen önvédelmi harcára. Mi zsidók, mint a lengyel állam hű polgárai, örömmel üdvözöljük ezt a momentumot és reméljük, hogy az a gazdasági fellendülés, amelyet a kölcson hoz az ország számára, minden poládnak hasznára lesz, jelekkel és jól honatározásra való tekintettel nélkül. Az az elv fog érvényesülni, amely pregnánsan úgy fejezhető ki: egyenlő jogok, egyenlő kötelességek — különösen jog a munkára, amelyre a zsidó lakosság is igényt formál.

Egy halálos ítélet felülvizsgálata

A legfelsőbb hadbíróóság elrendelte Schapiro rabbi perének újrafelvételét, amit 1920-ban halálra ítélték és az ítéletet végre is hajtották. Az annak idején a hadbíróóság által hozott és rögtön végrehajtott ítélet órást feltűntet kellett. „Sz manu” állították, hogy a rabbi fényjelket adott le hátrából a közelgő orosz csapatoknak. A zsidó közvélemény folyton követelte az írást, hogy rendelkezjen a per újrafelvételéről, mert hirt a rabbi ártatlanságában. Most eléget tett a kérdésnek a legfelsőbb hadbíróóság és elrendelte a per újratárgyalását azon a címen, hogy akkor az ügy nem lett elég alaposan vizsgálgva.

HETI GLOSSZÁK

A tel-avivi pósthivatal

Az egész zsidó világsejlel bejárja a hír: Duschinsky főrabbi intervecciójára a kormány elrendelte, hogy a tel-avivi pósthivatal mostantól kezdve nem vesz fel táviratokat sem szombaton, sem a zsidó ünnepeken és a pósthivatal teljesen zárva lesz ezeken a napokon.

Ha minden kommentár nélkül közöljük a hírt, akkor is felmerül egnévely gondolat az olvasó lelkében és engedessék meg nekünk, hogy mi ezeknek a gondolatoknak hangot adjunk.

Hoagyan gondolkodik erről a kérdéssről az ortodox ember?

Csik helyeselhet. Mert mi adhatja meg egy zsidó városnak jobban kerületét, ha még a pósthivatal is zárva van szombaton. Akkor nem lehet pénzfeladás, nem lehet táviratozás, sem telefontárolás. Teljes és tökéletes nyugalom kell legyen és nagyon helyes volt Duschinsky főrabbi intervecciója.

Hoagyan vélekedik erről azonban olyan zsidó, aki a praktikus életet is számol?

150.000 zsidó él Tel Avivban. Hatalmas ember-tömeg, amelynek minden nap adódhat életbevágóan fontos eseménye. Így szombaton is. Ahogy nem lehet megállítani szombatra azt, hogy ne haljunk meg, vagy ne szüljessen ember, ugy nem lehet megállítani az életnek ezernyi megnyilvánulását. Mit szól ehhoz a legvalóságosabb zsidó is, ha megbetegszik legkedvesebb gyermek szombaton és táviratolni kellene egy gyógyszerért, vagy egy speciális árt? Vagy meghalt valaki és hozzátartozóját akarják értesíteni? Vagy ahogy az az életnek és halálnak ezernyi variációjában kelhet az epporátus, amely a világod összevált a nagy zsidó városban. A mai modern időkben ezeket is számolni kell.

Ha meghallgatjuk mindkét véleményt, akkor arra az eredményre jutunk, hogy mindkét fél, mindkét félnek igazat kell adni. Egy harmadik megkérdezte, hogy miképpen adhat ki nekünk igazat? Azt válaszolta a rabbi: neked is igazad van.

Mi is igazat adunk az ortodox álláspontnak, meg a modernnek is. Van benne fel-

Hogyan került a rabbi a mennyországba a pokolba...

— Régi prágai zsidó legenda —

... Ugyanazon a napon, mikor a zsidókat hedezer üzték ki Prága városából, még a város kapujában elhunyt a hitidőszeg rabbi, Wallenstein Izrael. Róla beszélik, hogy felváltó hivatásában és annyira szerette a feddó prédikációt, hogy általa sok elenséget szerzett a községben. Még azokat az alkalmakat is, melyek régi szokás szerint nem nyilvános szónoklatok számára szolgálnak, felhasználta, hogy az összegyűltekhöz beszédet mondjon, felhívástorgassa jellembe hibaikat és őket megterésre bírja. Így, ha a községnek kevésbé tisztellett állott legjárt fennemét, vagy olyan lakomán, amelyen valaki nem vallás szabványt megfélelően, hanem saját gyönyörűségére rendezett ülönhöz. Azok is, akiket ilyen alkalmakkor megszerénytelenít, de a község vénei is, úgy érezték, hogy a régi szokásokon öröközők kell, többször megállásérték, hogy Izrael rabbi elölt a szónoklat eszedőtelére és inkább olyan praktikus eszedőtelére hívják fel a figyelmét, melyre a község jóváának szükségére lett volna.

A figyelmeztetések azonban hatástalannak maradtak, csak alkalmat adtak vilátra és személyes gyűlölet kiinduló pontjait szolgálták.

Nem egészen bizonyos, hogy az, amit a legenda rabbi l rélelnek a halála után bekövetkezett sorsáról elmond, igaz, azt sem tudni, hogy barátai vagy ellenségei köréből került-e ki. Elég annyit, hogy ezt mondják róla:

Hull a haja? Korpázik a fejbőre?

Megszünteti a korpázást, megállítja a hajhullást Minden gyógyszerárban és drogueráriában kapható!

emelő, hogy nem dolgozik még a táviróhivatal sem Tel Avivban, de van benne elgondolkodtató — hogy vajon lehet-e ezt mai időkben fenn? S mert mindkét félnek igazat adunk — nekünk is igazunk van.

Nagy Endre írja Somlyó Zoltánnal kapcsolatban

A pesti „Uj-Ág” legutóbbi vasárnapi számában Nagy Endre írja: „Mikor azt olvastam, hogy a nagysejlel Somlyó Zoltán meghalt, nem a halála döbbszertett meg, hanem az az évtől év, amit költő lére mégis csak állt el földön. Mert ő aztán csak költő volt. Zsidó lélekre gyönyörűen zengő magyar nyelvvel kirekedt a hivatalos elismerésből, amely egy kis színekurához szokta juttatni az érdemes költőket. Most, halála után, egy kis fanver enyhüléssel olvastam hát, hogy a Chebra Kadisa a saját haláljának tekintti őt. Ez is valami. De jó lenne, ha a jövőben a Chebra Kadisa nem várna ilyen sokáig. És ha van hitorszosa, akik a Góntusz csillaggal jegyzett meg, és fájának öröközők éheteletlenségével cipell végzetét — tekintse őt a saját előjének.”

Teljesen őt saját előjének. E. I. Nagy Endre. És mi hivalkozhatunk legutóbbi cikünkre, amiket szintén ebben a gondolatmenetben írt meg. Ne „disszidálunk” adjanak a szellemi élet kiválóságának, hanem tekintsek őket saját előjüknék. Valóban, mi lett volna, ha a pesti hitidőszeg egy „könyvtárosi” állást bréált volna 300 pengő fizetéssel, ahol Somlyó Zoltán nyugodtan írhatott volna és nem kellett volna nepona tiszter vagy huszszor megalázkodni egy vagy két pengőért „kölcsonképen”,

ho'olt ő képezte a pesti zsidóság szellemi arisztokráciájának egyik elit tagját. De hiába, mi zsidók is csak halottainknak tudunk tisztelhetet adni. Holott még élnek az „élethetlensek”, addig hagyjuk őket éherveszteni. Hogy is mondja Nagy Endre? *tekinthe saját előjének.* Ez olyan pregnáns megfogalmazás, hogy ehhez hozzátel semmi sem szabad. Igen, saját előjének — és ne saját haláljának, mert azzal már a halott mltsem ér.

Vallási érzékenység megsértése: válóok

A budapesti legfelsőbb bíróság, a magyar királyi Kuria ítélettel egy új válóokot konstruált. Konkrét esetben megállapította ítéletében, hogy a vallási érzékenység megbántása szintén válóok. Képzhetők, hogy milyen cifra szótalmok és nyájaszkodások hangzottak el egy ilyen vegres házasságnál, amit a konfesszionális szempontok is szőnyegre kerültek.

A Kuria csak most tudta meg azt, amit mi már régen tudunk. A magos Kuria nem is szállhat le olyan *alacsonyra*, hogy belásson polgári, vagy esetleg főúri lakásokba és ott végighalassza, hogy a zsidó férj, hogy szidja nemzsidó feleségét, vagy vice versa. Amikor a meg nem értés bizonyos fokot elér, akkor jönnek ezek a témák, amelyek legmélyebben a vallási érzékenységet sértik. Amint hogy tudományos körök régen megállapították, hogy a vegyes házasságok gyermekeladása mindig minímá is, ugy a pszichiderek kötelessége volna tanulmányozni annak okát, hogy miért bántják vegyes házasságokban élő emberek egymás vallási érzékenységét.

Mi eredendően ellenzői vagyunk minden vegyes házasságnak. Eltekintve annak zsidó

nép, emg a Messiasnak meg kell jelennie. Izrael rabbinak lenn az asztal végén jelelték ki a helyét. Ugyanugy, mint a szegény vendégeknek, akiknek nem sokára menniök kell és amint az asztal végén juttatnak helyet azoknak a szegényeknek is, akiket a templomból magukkal visznek a szombati lakomára...

Amint mondják, egész évtizedtelt el, Izrael rabbi a helyén áll, figyelte szomszédait beszédelt, sütkérelt a földön és — hallgatott. Sokszor megszóllották, a szent iratokban döntést kértek tőle, még gyakrabban megírták, hogy egy nézel, melytől mellette hangzottak, ellentmondásra ösztönölte volna, a szavak már már ajkain voltak, hogy utat törjenek maguknak, de az utolsó percben mégis meggondolta magát, erőit velt magán és — hallgatott.

Tíz év után azonban nem tudta történelmi magát. Ez imígyen történt: A Fenséges Asztalnál új ülőhelyet készítettek. Már megelőzőleg aranyhíntó górdítottak a fogadócsarnokba, az alsó égi kapuk szélesen fel voltak tárva, trombiták hersógása hangzott föl — ugy látszott, olyan vendéget fogadnak, amilyen ide föl is csak ritkán érkezik. Valószínűleg mártír, vagy a Tórának olyan ékessége, aki az egész diaszporát be-egyozte.

Ehelyett azonban megérkezett — a prágai ghetto víztorója. Neki szóltak mind Ezek az ünnepi készülődések, neki készítettek helyet a Fenséges Asztalnál, érte szólt az égiek kara és őt hozta az aranyos hímő... Izrael rabbinak ez sehoggy sem ment e fejébe. És mikor az asztal mellől mindenki

Távoli zsidó testvérek...

Hogyan él nyolcvanezer algiri zsidó, a Szahara kapujában?

Egy párisi újságíró élménye a két és félezer éve Algírba élő zsidóság körében. — Áhítatosan szeretik a héber nyelvet. — Gyermekük Párisban nevelődnek és otthon zongora áll a házban, az asszony földre guggolva főzi az ebédet

— A „Népünk” eredeti riportja —

Algír Francia kolónia. Hatmillió lakosa van, ebből 70—80.000 a zsidó. Nagyon régen lakik ilyen zsidó-telep. Első nyomait a rendes időszámításelőtti IV. századig vezethetjük vissza. A Jeruzsálemi szentély pusztulása után sok zsidó menekült Algírba, vagy ahogyan régen nevezték, Numidiába. Amikor a régi római birodalomban a keresztény vallás államvallássá lett, megromlott az algiri zsidóság helyzete. A szubantikus időkben Justinian volt Afrika kormányzója, aki elrendelte, hogy minden templomot székesegyházzá kell átállítani. Ennek dacára a bibliofília által a berberek között sok híve lett a Bibliának. Nehogy a berber törzsek között elterjedjen a zsidó vallás, gettóba zárták őket. A XII. és XIII. században, az almohádok uralkodása alatt, kiszámították az arab teológusok, hogy a kiszámított 500 eszendő előtt, amit kontempláltak Messias jöveteléig és mert nem jött, át kellett térjenek a zsidók a mohamedán hitre. Abdul Mumin kalifa elrendelte, hogy a zsidók térjenek át, mert ha nem, úgy küldessék őket az országból. Ekkor sok zsidó lett látszólag mohamedán, de sokan ki is vándoroltak Spanyolországba. Az almohádok uralkodása után a zsidók helyzete megjavult, 1391-ben sok zsidó jött Spanyolországból és a Balesár szigetéről. Ekor számos spanyol rabbi állott a hit községnek élén. 1492-ben, az inkvizíció idején sok zsidó vándorolt Algírba. Amikor 1519-ben a törökök ködtőlük meg az országot, a zsidók helyzete mégjobban megjavult. Önkormányzatuk volt, csak a török basák zsarolásaitól szenvedtek sokat. A XVII. században sok olaszországi zsidó jelent meg Algírban, akik rendszerint bankárok és állami hivatalnokok voltak. A zsidók közötti ellentéteket a rebbíri bíróság el, de a kádihoz is el kellett menjenek. Különleges városrészekben laktak és sőt fél buranosokba kellett járniuk és saroknélküli cipővel hordták. A zsidó nőnek nem volt szabad elakarni arcukat és szigorúan el volt tiltva a zsidóknak a lovaglás és belépni a moskéba. Különben elég bizonytalan volt a zsidóság helyzete és minden pillanatban ki voltak téve annak, hogy kirabolják őket, vagy elűzik az országból.

Kulturális szempontból, bár eléggé izoláltak, azért sok szokást átvettek a mohamedánoktól. Az algiri zsidók a mai napig is arabul beszélnek, de keverik a beszédet héber és spanyol szavakkal. A különböző városok szerint változnak a zsidók rítusai. Constantine, Oran és Tlemcen városokban például provancai rítus szokások, míg sok más helyen mallorcai és katolizáló szokások irányadók. (Ezek spanyol menekültek).

A francia hódítás óta

1830-ban hódították meg a spanyolok Algír. A franciák teljes jogot biztosítottak a zsidóknak előbb rabbi kollégium alá helyezték őket, de később megszűntették (1842-ben) és a francia igazságszolgáltatás volt irányadó. A zsidók hamar elszórták a francia nyelvet és kultúrát. 1870-ben Crémieux, a híres zsidó politikai francia igazságügyminiszter volt és ő adta ki a dekrétumot, amely az akkor ott élő 38.000 főnyi zsidóknak teljes polgári szabadságot biztosított. Azután választójogot is kaptak. Ezután már csak mint vallást ismerték el, a zsidóságot Algírban is és az emancipáció minden jogot biztosított számukra.

A zsidók foglalkozása

A zsidók egyrésze kis és közepeskereskedő, de nagyrészt munkás, népszémos és hiszpanos. D: vannak kisgazdák, de nagybirtokosok

Is. Az első szülői leírásokat Oranban zsidók létesítették. Az Alliance Israélite sok fiatal embert képezett ki iskolában mezőgazdasági célok szolgálatában. A zsidók gazdasági helyzete elég sromoru Algírban, de azért elég nagy az antiszemitizmus. Főoka ennek, a politikai harcok és a nagy konturrenelés. Sokan emlékezünk a nemrégiben a Constantinében lezajlott pogromra és mindazokra a kitérősekre, amelyek megteserítik az algiri zsidóság életét.

I. Hamesky párisi zsidó újságíró élményei az algiri zsidók között

Legjellemzőbb az élet Constantine-ben, ahol a két fő arab pártot megtalálhatjuk. Ben Badissa vallásos és fanatikus hitű, épen úgy, mint Dr. Ben D-sell reformista. Minden városban, I fuban laknak egész Algír területén, még az oázisokban is, egészen le a Szaharáig.

Fantasztikus vidék.

Biskra felé utazom autóval. Ezt nevezik a sivatag kapujának. Különleges sziklos uton-pöfög autóink. Úgy néznek ki a hegyek, mintha a tenger mélyéből volna meg hajóival együtt. Nincs semmi hang nincs madár, még vadállatok nyomait sem találjuk. Csak két hármán vagyonok ott a salför, az arab és én. Az arab salför folyton imákat mormol és Allah szót hallom kicsendülni. Már kezd pty mellant és én minden impressziót fel akarok személni magam körül, mielőtt még Biskrában érünk. Csak később, mikor a nap már magasan jár az égen, olyan területre érkeztünk, ahol két hatalmas sík területen egy cillirozott minden, mint az ezüst. Prehisztorikus időkben visszamerdít tengerfenék ez, amely teli van sóval, óriási tömegben termelik a sót amelylyen vagonokban szállítanak el és tevékervánon.

Bafnán keresztül menünk és végül El Kantarába érkezünk. Az egész helység alacsony agyagházból áll. Magas pálmák Arabok állanak a utcák előtt. A víz hatatlan. Olyan izé van, mintha bört ártattak volna benne. Friss szőlőt eszünk. Európát egy póstehivatalnok képviseli itt, és egy benzín tank állomás. Árnyékában 42 fohos meleg. Gyönyörű villák és kertek. Az uccák üresek. A szállodákat „Hotel de Sahara”-nak hívják. Az utcák feletti felirásokat nézgetem De mindhiába. Nem találom zsidó felirat. Meleg van. Az utcák teli vannak dajolyával és szőlővel.

Hol látom a zsidókat?

Hirtelen egy ház előtt megállok. Héber felirat. Imaház. Kopogtatok sokáig, bár tudom, hogy senkinek nyit ajtó. De azt remélem, hogy egy járókelő felfigyel kopogásomra. De csak néhány arab jár. Továbbmegyek. Estefelé végre meglátom az első cégét: Abrahám Zion! Bemegyek. Megmondom, hogy nem vásárolni jöttem. Csak megkérdelem: Zsidó Ön?

Rámnéz. Nem érti a dolgot. Nem látom algiri zsidókat. Ők megismerik egymást. Ujra

nondom ne! — Zsidó vagyok, Párisból jöttem. S hogy bizalmát növeljem, még hozzáfűzöm. Most jövök Constantinéből.

— Kézeléd hozzám. Idősebb ember. Kezét nyújti.

— Párisi zsidó? Ott született? Nem, messzebb... Varsóban születtem. Oh, Lengyelországban? Újjon le! Bironyára éhes és szomjas. Egy arab fuval sőt hozat. Amikor elhozta a gyerek a sőt, megkérdezte tőlem, hogy mit akart Algírban? Meg akartom ismerni a zsidókat...

— Rögton azt ajánlja keressük fel a hitközségi elnököket. Ő majd beárja az ajtót és elkísér, hiszen egy zsidó jött, olyan meszszirol...

— Egy nagy élelmiszerüzletbe kerülök. Az elnök neve: Abraham Meselatti. Idősebb ur. Európai öltözködében. Rézidélő és épen egy csomó számla fűlé hajlik. Mellette egy másik zsidó ül. Abrahámhozja. Ő már arabosan öltözködött, fején fez van. Mire eljött arab legyőzve legezti magát. Amikor a főnök meg tudja, hogy miárisban vagyok, azt mondja: üdvözlöm én... Legyen a vendégem...

— Nagyon udvarias. Mi zsidók, mint rokonok, szívesen kell fogadjuk egymást, amit kor találkoztunk. Bár ritkán szokunk találkozni, vagy amikor szomorúság ér bennünket, vagy mikor öröm. Bemegyünk házába, amelylyik tágas sok szobája van, mindegyiken meztelen. Felesége a földön ül, színes algiri ruhában és arab módra, kőreken főzi az ebédet. A sarokban zongora. Nagy család. A gyermekkel zongorázunk. Néhány fia Párisban tanul. Mivel emberek. Meselatti a levelezőket mondja: 500 zsidó lakik Biskrában, 385 francia és 115 zsidó szárazó van. Így érvényes számottevők vagyunk. Össze is tartunk, ezért hatalmat képviselünk.

— Hogy mivel foglalkoznak? Kereskedők és hivatalnokok. Dajolyát exportálunk a világ minden részébe. Van közöltünk cipész, aranyműves, szobafestő. Van közöltünk gazdag zsidó, van közöltünk szegény is. Vannak olyanok, akik csak arabul beszélnek, főleg akik felun laknak.

— Amikor látják, hogy feljegyzéseket csinálók, csodálkoznak, azt hiszik, hogy hébertől írok, pedig jiddisül írtam, természetesen héber betűkkel. Mint az imakönyvben? — kérdik és áhítással ószeneznek. Felkérnek arra, hogy este az imaházban én mondjam el a Mincha imát. Szabadokom. Nagy nehezen tudom megmagyarázni, hogy én akorom inkább biskra i kénort hallani, minthogy ők hallgassanak engem.

E-telére elmentem a zsinagógában, ahol tiszteletre rendezték az imádkozást. Így jártam keltem az algiri zsidók között.

Gyermeké iskolába jár? Gondoljon egészségére! Lásza el SENLASLO (Szt. László) fertőtlenítő toalettszappannal DENTONAL fogpasztával Üdit — Fehérit — Fertőtlenít

HIREK

Naptár 5697

„Népünk” cikkeknek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Péntek: Sevat 10, Jan. 22.

Szombat: Sevat 11, Jan. 23. שבת שירה

Hell szidra: בשח

Hell háftóra: ורבורה

Szombat kezdete:

üzel bejárás 455

gyeretlagyondolt, 505

Istentisztelet kezdete 515

Szombat befejezése 610

Magyar kaleidoszkop

Egy debreceni kaszkakeresés a bíróság elé került. Az volt a büne, hogy szembekezdött egy zsidó. Mellékes, hogy 15 napot kapott, annál érdekesebb, hogy valóságban elmondotta, hogy „baruch haba”-t mondott minden zsidónak, mert ez egy „átok”. Híába mondták, hogy ez egy zsidó állás, ő kitarított amellett, hogy ez egy misztikus zsidó atok, amiből a keresztényeket átkozták...

A gödöllői járásban leventék után terjesztik a filvokban a németországi becsempéztett hilerista propagandáról. Terjesztik olyan falvakban is, ahol állg van, vagy egyáltalán nincsen zsidó. Így terjed a mélet, amelyet lassan 50 lelti méregként hatol be a magyar falvakba és mérgezi meg a zsidók elleni hangulatot. Holott, a pesti és általában magyarországi zsidók, „mlatatzsidók”, akiknek jobb sorsot kívánának és nemhogy a hitleri agyidő tegye áhrhetelenné életüket!

Kenyeres Kaufman, a bolia i rabbi mesz azirelandt fia, bíróság érti állott a napokban. Nő és származásamisítási bűnny ez, amelyet a pesti bíróság tárgyal. Tragikus volt látni és olvasni a lapokban, hogy mennyire származásan verődi a kérelhetetlen bizonyítékok sulya alatt és gőrcsően kapaszkodott árja származásának misztikus és minden redis alapot nélkülöző meszéjéhez. Kinlódása és ziláltsága torzító lükör volt, amelyben mogára ismerhetett nemcsak ő, hanem mindazok, akik mintkrisztus, hangos „antiszemitáskodással” szerették jóátenni zsidó eredetüket. De Kenyeres Kaufmann nem sikerült a tagadni a bolia i rabbiatok, ahol szegény apja és anyja él és bizonyira boldogabbak lennének, ha nem „bányatanácsos” és letelepelt hochstapler lenne, hanem tisztes kereskedő valamilyen vidéki városban és shederbe küldendő a rabbinokat...

Egy Szelezi ánevi 80 éves ny. plébános az „ulabbkori magyar fjrrodalom atyja” a debreceni nyilasok egyik vezére, ez elmúlt hetekben a legdurvább hangon írt számos utódajelenlősegi politikusról. Így többek között L'ion Bum ot Kun Bédval és Samuályvel azorosítja — csak azért mert zsidó — és mert szocialista. Az ügyész ezt megsekkolta és vádat emelt a nyugalmazott, de nyugatlan verő plébános ellen.

A bécsi hitközség 10.000 sillinget adományoz a Mifal Bizzaron akcióhoz. Wien. A bécsi hitközség előjárásági ülésén, amelyen az Unionslak is résztvettek, elhatározták, hogy 10.000 sillinget adományoznak a Mifal Bizzaron akcióhoz.

Az ardeali zsidóság legkedveltebb találkozó helye Bucuresztiben orh. Kóser restaurant KATZ Bucureszt, str. Carol 32. I. emelet.

Perzsaszőnyeget, gyapjufonalakat bizalommal Schulhof Emilné-től vegyen ORIENT Szövőiskola Oradea Str. Ep. Clotorgariu 14. Szakuzerő szőnyegjavítás! Állandó tanfolyam!

— Seeckt felesége is zsidó. Wien. A német hadsereg újjaépítője von Seeckt generális a napokban elhunyt és a jelenlegi Németország urai a legnagyobb tisztelettel megadák neki. Most elmondható egy igen előkelő berlini személyiség, hogy Seeckt özvegye zsidó és a híres Gurilt könyvtárából csak a szarmezik és még a hitleri éra alatt sem tagadta egy pillanatra sem zsidó származását. A Harmadik Birodalom urai előtt is annyira tisztelt volt azonban a tábornok személye, hogy nem merék feltárni felesége származását és semmiféle konzekvenciája nem volt annak, hogy felesége zsidó nő volt.

— Amerika áldozatkésztsége a lengyel zsidóság iránt. Varó. A lengyel zsidó emriak szövetség részéről 40.000 dollárt gyűjtöttek a lengyel zsidóság számára. Ebből egyrészt a szövetség szenvedő kislgyorok és kiskereskedők kapják, a többi a galicai földmives zsidóság hitelszövetkezetet, végül munkanélküli intellektuelek és olyan munkanélküliek, akik kényerület a végvási illalom folytán vesztették el.

— 24 éves, nyulánk, barna, magas, kimondottan szép, intelligens, amellett szerény és házas. Hízáján kívül elvált, gyermektelen, ír. urinál 400.000 lelt hozomány és herendézettel megtelelt őrlembert keres állásul. Megbízott „Julius” agentura, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 116.

A zsidók elleni bojkott „luxusa”. Budapest. A soproni poléármeister, Sopronyi Thurner a napokban a Kéthollkus Kubbán előadást tartott németországi benyomással, amelyet legutóbbi utján szerzett. Lipszében — mondotta az előadó — a világhírű szőrmelpar nagy részben magsemisítől a zsidó ellenes tendenciá és bojkott miatt. Gőmbös Oyule, az elhunyt magyar miniszterelnök egyik németországi utján érdeklődött a legilletékesebb faktoroktól, megkérdezte, hogy mibe ké áll Németországnak a zsidók elleni bojkott? Az illetékes német ur fantáziátlan nagy ősszget mondott. Mire Gőmbös azt válaszolta: „Ezt a luxust Magyarország nem engedheti meg magának!” A poléármeister ezután vártta azt a zsidóellenes agióciót, amelyet kifejezettek most is Németországban és az itrodalomnak és művészetnek azt a leromlását, amelyet tapasztal. A braunschweigi poléármeister ezzel büszkélkedett előtte, hogy nemcsak a bícsi Szent István torony tetején a kanpó kereszt fog lengeni és akkor megtudják majd a magyarok, hogy milyen jó szomszédok is a németek.

— Nagyon művelt, 42 éves, özvegy, ízr. vallásu, idősgeten urinál, értékes berendezés körül egy millió hozományal keres életállás lehetőleg orvosi vagy jó exisztenciával bíró olyan uribet, aki mellett a hozomány ingatlanba volna fektethető. Bővebbet „Julius” acenturánál, Cluj, Calea Regele Ferdinand 116.

— A legfelsőbb arab komité határozatát a jeruzsálemi rádió is továbbította. Jeruzsálem. Általános közéletlőnést keltett, hogy a legfelsőbb arab komité felhívást, amelyben a királyi bizottság elleni bojkottot beszüntelt, a rádió is továbbította, holott eddig csak hivatalos hírdelményeket lehetett leadni a rádióban.

— Nathan Birnbaum komolyan megbetegedett. Amsterdam. Néhány éve teljes visszavonultságban Schweningenben él Dr. Nathan Birnbaum, a vallásos zsidóság egyik vezére, aki most súlyosan megbetegedett. Dr. Birnbaum magas korára való tekintettel, a beteg állapota aggodalomra ad okot.

— Egy késői híradás Frankfurter Öngyilkossági kísérletéről. Bern. A „Grandner Blätter” a napokban közölte, hogy amikor Dr. Brügger ügyész Frankfurter jellemeztél vázolta a bíróság előtt és többek között, nagyokú cinizmussal vádozta, akkor Frankfurter védekezni akart ez ellen, de az elnök nem engedte felszólalni. Akkor este, tehát még felkérhirdetés előtt a vizekancsójának ügycserepeltel felkarta szakítani kezén az ütőeret, hogy ezzel öngyilkosságát kövessen el. A bírőndörök az utolsó pillanatban vették észre Frankfurter tervét és attól kezdve egész időn át cellájában őrizték Frankfurtert, főleg a vád ama kitétele keserítette el, amely szerint, céljai nem voltak teljesen önzellenek. Frankfurter január 1-én cellájában mégis öngyilkosságot követelt el. Sikerült neki egy üvegdarabbal felkarta kezénél, mire azonnal kórházba szállították, ahol bekötötték sebeit. Egy nap után, az orvosok véleménye szerint, visszasháltható volt a foghásba, ahol azóta szigorú felügyelet alatt áll.

— A király távirata a nyugati szerződés országos ízr. Irodához. Az Ardeal Baneti Orsz. Ir. Iroda újévkor meglepő hódoló táviratban üdvözölte Carol király Öfelségét és ugyancsak üdvözölő táviratot küldött Jananál, vallásügyi miniszterhez is. Dr. Adorján Arma országos elnöknek most kézbesítették Öfelsége magánlétárának igen értékes hangu táviratát, melyben meghörszönt Öfelsége megbízásából és neobben a jókívánásokat. Ugyancsak barátságos köszönettel mondott Jananál miniszter is abban a leletben, melyet az Országos Iroda elnökhöz küldött.

— Az ardeali nyugati szerződés országos Iroda gyűlése. Jeleztük már, hogy az Ardeal Baneti Országos Ir. Iroda ez évben illi be fennállásának 15-ik évét, mely alkalomból rendkívüli kongresszuson fogják megünnepelni e nevezetes évfordulót. A nagygyűlés az alkalmalm Oradean lesz, ahol 15 évvel ezelőt is jelentős intézmény megalkult. Ugyanakkor tartják meg néhly dr. Kecskeméti László ízr. Irodából, az Iroda volt alelnökének emlékülnepeét is, melyen az emlékbeszédet dr. Vágólyai aradi főrabbi fogja tartani. A nagygyűlésnek még több fontos tárgya lesz, többek közt az Alkalmány módosítás, melyet az O-sz. Iroda jeles jogászokból álló joggyűjtő bizottsága készített elő. A kongresszus megkezdődik a hű végén Oradean szűkebb körű elnökségi ülés lesz, melyre dr. Adorján Armin országos elnök már kibocsátotta a meghívókat.

— Portugália zsidósága az antiszemitá agitáció ellen. Liszabon. A portugál zsidó Dr. Oliveira Szlazarnek, a miniszterelnöknek egy memorandumot nyújtották át, amelyben erősen hangon tiltakoznak a portugál sejtő antiszemitá fónsa ellen, amely napról-napra erősebb lesz. A német sugalmazás cikkekkommunista propagandával vádolja a portugál zsidókat. Ulnak arra a memorandumban, hogy egy hitéhez hit zsidó nem lehet kommunista és a zsidó vallás elírja hivének, hogy minden ország törvényéhez ragaszkodják. A zsidók kérik a kormányt, hogy erősen lépjen fel az antiszemitá propaganda ellen és megtehető intézkedéseket léptessen életbe, hogy a zsidók elegendő hatessenek zavartalanul állampolgári kötelezettségeiknek, anélkül hogy önzéreltségben sérve éreznék magukat.

— Hollandia legrégibb zsinagógáját bezárták. Hollandia legrégibb zsinagógáját, amely a 17. századból származik bezárták. A templom a rotterdami ákenéz hitközséghez tartozik. Különös jellegzetessége, hogy van harangtornya. A bezárás nagyrészt történt, mert a rotterdami zsidóság agytrése, más városrészekbe költözött.

Epilepsziában szenvedők A világhírű amerikai „DONHIDE” a bícsi Wagner-Jauregg kliniká véleménye szerint az epilepszia összes olyan esetében is használ, hol minden más kezelés eredménytelen maradt. Postán 200. — lel utánvétellel megrendelhető: Császár gyógyszerár, Bucureszt, Calea Victoriei 124.

mentés! Crémieux és Malenfiere keresztül-
viték, hogy egy feimant adjanak ki a zsidók
védelmére és hogy a jövőben ne gyanusulha-
sák a zsidókat rituális gyilkossággal. Megje-
gyeztek meg, hogy Sheriff pasát, mint érte-
mi szerződ, nemsokára kivégezték.

**Mint az Alliance Israelite
Universelle alapítója**

Crémieux úja negyvenöt éves volt más
szempontból is. Közéleti hozta a keleti zsi-
dókat a nyugat európaihoz. Munkálaton
hiszen zsidó orientáltsága is elkiáltta őt erre a
dramatikus útra, akivel együtt iskolákat alapít
tettek a keleti zsidóknak és alapítója lett az
Alliance nek, mely azóta is rendkívül sokat
tejt a keleti zsidóság kulturális és nevel-
ésének érdekében. Élete végéig rendkívül
sokat tejt a világ valamennyi országában élő
zsidóság érdekében. Először is elállt lépett
közbe a saratovi esemény, majd a jusekvisit
zsidókért, a morfari esemény és végül a ro-
mániai zsidóság egyenogusítása körül is el-
évülhetetlen érdemeket szerzett.

**Mi volt a szerepe
a romániai zsidóság történetében?**

Amikor I. Károly elállt, 1866-ban az új
alkotmány több jogot akart biztosítani a zsi-
dóknak, Bucarestben és Jassyban nyugtalan-
ságok voltak, amelyek a zsidók ellen irány-
nyultak. Akkor jelentette ki Crémieux nek I.
Károly király, hogy harcolni fog minden
erejével az előítéletek ellen.

1877-ben, amikor a török orosz román
háború kezdődött, az utána következő berlini
békekonferencián a romániai zsidók teljes egyenjogu-
ságot felvezik az alkotmányba, mert a ber-
lini kongresszuson résztvevő nagyhatalmak
kivételül a heterodox alkotmányi paragrafus
szövegezték, amely a zsidóknak és mohame-
dánoknak nem adott egyenjogúságot. Nem
fogadtuk ezt, mert a berlini békét, de
létségtelen, hogy az akkor már agg Cré-
mieux minden tekintélyét latba vetette, hogy
a romániai zsidóság egyenjogusítását keres-
sék.

Lezségügyminisztersége alatt, 1870 ok-
tóber 20-án írta alá az elgírít zsidók egyen-
jogusítását elrendelő törvényt.

Apróbb epizódok Crémieux életéből

1845-ben történt. Crémieux elállt egy
kerca zsidó az országból, mire Guizot mi-
niszterelnök kijelentette a francia kamarában,
hogy ezért nem lehet bevezetni az országba
elsőseg helyébe. Akkor mondotta Cré-
mieux a kamarában:

— *Itt a kamarában — mondotta Cré-
mieux — ugyanolyan jogon állok, mint ön
miniszter ur. De én ugyanolyan jogon
akaratok Szejdiac is utazni, mint ön. A mi-
niszter ur hangosan jelentse ki, hogy a
franciákat semmiféle országban nem lehet
polgári jogaiktól megfosztani.*
Az egész francia kamara tapsolt a be-
szótnak. Guizot miniszterelnök vereséget
szenvetelt a zsidó Crémieux vel szemben.

**Crémieux kondoleáló levele az
oradeai Szentegyházhoz. A fran-
cia miniszter, mint a Chebra
diztagja**

1879-ben meghalt Lendesberg Áron, a
híres oradeai főrabbi. Híre olyan messzire
ment, hogy ennek idején a Chebra Kodisá-
nak részvételű kifejező levél érkezett Adolphe
Crémieux-től, amely szövege az alábbi:
„Tous mes sentiments de condoliance
a la Chebra Kodisa tous mes sympathies a
la famille de Monsieur Lendesberg.”

A márc 206 éves oradeai Szentegyház,
akkor annyira meglehetően a nemes gesztu-
sion, hogy az egyet díszlejtővá választotta
Crémieux-t, aki erre melegen üdvözlő
levelet küldött, a Szentegyház akkori vezető-
ségének, amelyben „örömmel elfogadta” a
lejtőlevelet és „melyen megjelent” veszi tu-
domásul a megjelölt kinevezést.

Kis epizódok számtalanja emlékeztet még
meg a francia zsidóság mult századbeli ki-
váló nagyságáról, aki rendkívül sokat tejt az
egész világ zsidóságának egyenjogusítása ér-
dekében, 1880-ban bekövetkezett haláláig.

Mindig hangoztatta a fórumon, legfőbb szö-
pári-k kamarában, hogy nemsokára arra a
60.000 zsidóra kell ügyelnie, akik Francia-
országban élnek, hanem millió és millió el-
nyomott zsidót is pártfogásába kell vevnie.
Milyen tragédiája ez a világ zsidóságának!
Száz évvel ezelőt a francia kamara tagjai
tapsoltak Crémieux nek és — nem rójuk fel
ugyan hibáit, tekintve a mai világ-atmosz-

férát — Léon Blum nem állhatna is nyíltan
ki zsidó testvérel védelmére. De ebben nem
Blum francia miniszterelnök a hibás, hanem
az a világ, amelynek éppen Crémieux élete
és működése kiálló példa arra, hogy a mult
század megérdemelt, sokat megérdemelt
volt a zsidókérdéssel szemben, mint nap-
jainkban.

PALESZTINA

Ujabb terrorakciók

Kiderült, hogy a Jeruzsálem és Jericho
közötti területen selyesen leányt, a mult
sógora, a Husséini család egyik tagjának
meg és sebesítette meg súlyosan. Rina Shwik
ismerőse volt az arabnak és az ő aulóján utaz-
tolt. Az u on erőszakoskodni akart vele. Amik-
or védekezett, többször ráított revolverével és
kidobta az aulóból. A tettest letartóztatták. Az
ügy nyomozás alatt van, mert a körülmények
egyrészt még fel kell deríteni, — Tiberias-
Nazaret között négy zsidó sofőr által vezetett
teherautó feltartóztatott felgyvezett arabok.
Két zsidó megmenekült, viszont a másik ketőt
kirebörték. — Az arab munkásszövetség el-
bört Michel Mitrit, revolveresekkel megse-
besítették. — A sztrájk megszűnése óta most
fordult elő először újból hogy a Jeruzsálem
T. F. Aviv közötti úton, az országutakat szegkek
szórták tele, nyilván ezzel a céllal, hogy az
életnek auloforgalmát bonyolítsa u on zavart
okozzon. Jezur arab falu közelében, amely-
nek lakói többször részt zsidóellenes
lénydekben, két zsidó tulajdonát képező
autót megfáradták és lövekekkel dobálták
meg.

Zsidók a mezőgazdaságban. A leg-
ujabb statisztika szerint 1936 év végén 203
zsidó kolonán 105.000 zsidó lakott, míg
1927-ben 110 kolonán 30.000 zsidó élt. Az
emelkedés tehát 227%.

Zsidó-arab napilap. Ellenőrzésként
hírek szerint egy zsidó c-oport azzal a ter-
vel foglalkozik, hogy napilapot ad ki arab
nyelven, amely az arab-zsidó barátságot hiva-
tolt előmozdítaná.

**Felémelte a lapfőkejt a szénsav és
műjéggyár Nachl Jicchakban.** A Gordon
& Co szénsav és műjéggyár felémelte 10.500
fonttól 21.000 fontra a lapfőkejt. A gyár kén-
szavát is fog gyártani, autogén hegesztéshez
és műjéggyártás is fokozni fogja, amelynek
a nyári hónapokban nagy jelentősége van. A
gyár eddig is fedezte szénsavban a helyi
szükséglet 60%-át, de külföldre is szállított,
különösen Indiába.

**Nem lesz pánarab kongresszus,
csupán mozilim nagygyűlés.** Jeruzsálem.
Az eu óp i tavirali irókák jelentették, hogy
egy pánarab kongresszusnak akarnak összehívni
Egyiptomban, vagy Irakban, de erről a ter-
ről lemondtak az illetékesek. Csak egy moz-
lim kongresszus lesz Mekkában, a nagy za-
rándoklat idején. Ekkor akarják felhívni a
mohamedán világ figyelmét a Palesztina kér-
désre. Aunl Bey Abdul H. d., a palesztinai
arabok vezére megkérte Ibn Saud királyt,
hogy engedje meg a gyűlés megtartását
Mekkában március havában.

**Tizenhárom év alatt háromszáz
millió lei könyvekért.** Jeruzsálem. A
„Davar” statisztikát közölte, hogy az 1923 (ól
1936-ig terjedő időben mennyi könyvet im-
portáltak és exportáltak Palesztinára. 297.495
font értékű könyvet vittek be és 100.892 font
értékű könyvet vittek ki az országból. Az ex-
portált könyvek nagyrésze héber könyv volt,
amelyből Európába 46.334 fontot Észak és
Délamerika 30.922 fontot, Ázsia, Afrika és
Ausztrália 23.636 fontot vett át. A kivitt év-
ről-évre emelkedik. A legtöbb könyvet Né-
metországba vittek be 85.000 font értékben.
Anollából 60.000 fontot és Lengyelországból
25.000 font értékben.

**Az angol-olasz Földközi tengeri
egyezmény nyugtalanítja az arabokat.**

A Földközi tengeri egyezmény, amely meg-
szűnteti a két nagyhatalom riválitását a te-
geréken, megnyugtatta a kedélyeket világ-
szerte. Ezel szemben, az arabok között nem
a legnagyobb örömmel fogadták a megegye-
zés híreit. Az „A Difa” felszólítja az arabo-
kat, hogy ezennel Németország felé orientá-
ljódjanak.

**Lóversenyteret létesítenek a pa-
lesztinai rezervá földéken.** A „Felestin”

lap jelentése szerint a palesztin for-
máry 200 dunam földet, a Lydda mellett repu-
blikánál a British Club részére átengedett
lóverseny céljaira. A vasutgazgatóság egy ki-
sebb állomást is épít a versenyterhez, ahol a
kivonatok megállanak majd, versenyek
idején. (Az angol sportszelem nem hagyja le-
győzni magát Palesztinában sem).

Intézet létesül az »önképzésre»

Jeruzsálem. A Wead Leumi kulturális társas-
ág intézetet létesített, „Institut für Selbstbil-
dung” (önképzési intézet), amely feladatának
tekintül, hogy a palesztinai zsidó lakosság kö-
rében távneveléssel terjessze a kultúrát. Ok-
tatási levelek mennek szétjél, amelyek illoz-
bólálval, matematikával, természetudományról
fognek foglalkozni. Az oktatást Palesztina
legjobb tanerői vállalták.

Faisal király és az angol bizottság.

Jeruzsálem. Az arab sajtó jelenti, hogy Dr.
Achmed Kadrie, aki jelenleg Irakban él, s an-
nek idején tagja volt annak a bizottságnak
amely a bék tárgyaláson is résztvevő Pári-ban,
most emlékeztet nyújtott át a királyi bizottsá-
gnak, amelyben Faisal megatartását jelmezti,
a zsidó nemzeti othonnal kapcsolatban. Dr. Kad-
rie igazolja azt a nyilatkozatot, amelyet Welz-
man a „Times”-ban nyilvánosságra hozott, s
amelyben Faisal beleegyezést adta ahoz, hogy
Palesztina zsidó othonnak legyen. Ezt azonban
azzal a kikötéssel tette, hogy emyben is
a nagyará állam létrejött, annak része kell le-
gyen Palesztina is. Mivel pedig ez az állam
nem állt és nem is jön létre, Dr. Achmed
Kadrie véleménye szerint, Faisal király véle-
ménye helytálló.

**Bentwich vallomása a királyi bi-
zottság előtt.**

A heber sajtó élesen támad-
ja Normann Bentwich-t, a királyi bizot-
ság kihallgatott. A támadások oka az, mert
azzal gyanusulták Bentwich-t, hogy zárt ülésen
azt ajánlotta, hogy a zsidók száma Paleszti-
nában ne lehessen több, mint az összlako-
ság 40 százaléka. Prof. Bentwich nyilatkozott
ez ügyben és tagadja azt, mintha ezt a val-
lomatá megtejt volna a királyi bizottság
előtt. A királyi bizottság különben kihallgatta
Neville Barbour angol történelemudóst, aki
több ízben utasított az arab követelések
érdekében. Ő azt kívánja, hogy létesítsenek
egy arab Agency-t is a Jewish Agency min-
tájára és a zsidó lakosság száma ne lehessen
több, mint az arab lakosság 85 százaléka.

Nashasibi visszavonul. Regheb Bey
Nashasibi, aki az arab védelmi komité elnöke,
lemondott tisztségéről és hosszabb európai
körütra indul. Lépését azzal indokolja, hogy
nem sikerült keresztülvinni akaratát, amelynek
célja az volt, hogy az arabokat zárt ülésen
is ligassa meg a királyi bizottság, amikor is,
lehetősége nyílt volna, a mult erejét gyengít-
tenti. A hírek szerint pártja fel is oszlik és a
nabusi pártot ebben a városban, ahol leg-
erősebb a mult ellenzéké, újjászervezik.

Uj képviselőtestületet választott a cluji orth. hitközség

1800 tag közül 475-nek van szavazati joga és ebből is 256 szavazott

Csendes választás volt, Január 17-én va-
sárnap folyt le a cluji orth. hitközség képi-
selőtestületi választása, az érdekeltség je-
gyében. A képviselőtestület 70 tagját választ-
ották meg a három éves ciklusra. Ennek a
képviselőtestületnek kell gondoskodni ezután
arról hogy az ortodox zsidóság egyik
legnagyobb számu és sulyban is sokat repre-
zentáló hitközségének vezetése és feloldése
ebben a nyugodt atmoszférában folytatódjék,
amely okvetlenül szükséges, a mai súlyos
időkben.

A választáson aránvlag nagyon kevesen
szavaztak. Összesen 475 szavazója van a
hitközségnek, holtól 1800 adózó van felölve
a hitközségnek listába. Hat millió leles évi
bűdséssel dolgozik a cluji hitközség és jel-
lentő a súlyos gazdasági krízisre, hogy egy
ilyen nagy túlszával és taglétszámmal ren-
delkező hitközségben, ilyen kevés, szavazati
joggal rendelkező tag van, akik közül is,
csupán 256 tag szavazott.

Ez a keltőarádívhatat szavazó is csak
egy gyűlt össze, hogy át párt kortesek kap-
csilláltak az erre jogosultakat, hogy vegyennek
részt a hitközség „alkotmányos életében”. A
listák különböz 80%-ban ugyanezeket a neve-
ket tartalmazzák. A listák összeállításánál bi-
zonyos elv érvényesült és ezért volt csupán
kisobb személyi eltérés. Az egyik lista pél-
dáu, c-upa „somré sabboszi” tartalmazzá,
a másit meg az Iparostársadalom sinehavét
reprezentálta. Volt párt amely csak a hitkö-
zség anyagit előbbrebujlítását tekintette legfonto-
sabb szempontnak, a lista összeállításánál.
Mind-egyik nemis elgondolás volt és ennek
jegyében indultak a választási harcba.

A választást bizottság elnöke Salmon
Jakab volt, taok pedig: Fisch László, Gross
Herman, Dr. Goldner Mihály, Melsner Róz-
s, Krausz Victor, Mátyás Mór, F-uersstein Ló-
rinc és Dr. Rimoczy József. Reggel 9 órakor
kezdődött a szavazás és tartott délután hat

órát megszakítás nélkül, a bizottság leg-
rövidekintőbb pártálltsága mellett. A késő éj
szakai órákban hírdette ki az eredményt Sa-
lomon Jakab választási bizottsági elnök. A
megválasztott 70 képviselőtestületi tag fogja a
jövő hét folyamán az elnököti és az előjáró
ság taglalt megválasztani. Az előjáróság össze-
állításától függ, hogy ki lesz a hitközség el-
nöke. Általában az új elnök személye és az
előjáróság megválasztása elé a cluji vallásos
zsidóság nagy érdeklődéssel néz.

A képviselőtestület megválasztott hetven
tagjának névsora különben a következők:

- Ábrahám Mór, Adler Jenő, Adler Sámuel, Bau Dávid, Biró Andor, Bidner Benjámin, Boskóts Ignác, Codik Karoly, Dávid Áron, Felsch Sándor, Finkelstein Alfréd, Glanc Jakab, Goldberger Kálmán, dr. Goldner Mihály, Gold-tein Márton, Goldner Béla, Gottlieb József, G-ur Mór, G-urfeld Dávid, Gutted Adolf, Goldstein József, dr. Ga-ner Isák, Hamlet József, Herskowitz Imre, Hochman Jakab, Holándor Sándor, Iszák Mihály, Judovits László, Janovitz Géza, Katz Számón, Klein Hugó, Keszler Ignác, dr. Krausz Jenő, dr. Klein Miksa, Kun Jenő, Klein Imre, Landerman Lajos, Léb Béla, Léb Sándor, Lieberman Sándor, Léwy Ignácz Igazgató, Léwy Ignácz taterme ő, Löwinger Manó, Lichtenhal Sándor, Lustig Nándor, Malsner Rózsa, Marmorstein Jenő, Nimberger Ernő, Nagyfaludi Nándor, Rimoczy Jakab, Rosenfeld Árpád, Rubin Jenő, Rosenzweig Emanuel, Réger Fülöp, Salomon Jakab, Schwartz Márton, Schwartz Sándor bádogos, Schwartz Sándor feles, dr. Sahaslyán József, Schwartzberger Mihály, Sannien-ler Herman, Schwartz Miklós, Spáter Mór, dr. Stern Vilmos, Salomon Sámson, Vég Márton, Vidorovits Iszák, Weisz Gyula, Weisz Béla, Wolf Sámuel.

KÖZÉLET

A mediasul-auriti zsidó hitközségben
Günszberg Samu-el történelmi kezdeményezé-
sére jótékonyaságt Nőgyelett alakult. A alai-
elő közgyűlés a következő vezetőséget választotta
meg: díszelnők: ös. Günszberg Lipót és
Jungreisz Miksa-é. Elnök: Günszberg Sa-
mu-el rabbiné, alelnökök: Feldman Sándorné
és Glück Mórné, pénztárnok: Katz Mórné,
előnök: Weisz Samu-el, jegyző: Grosz
Edéné, titkár: Gyarmati Bláné, választmány:
dr. Klein Samu-el, Roth Ármáné, Werthimer
Hermáné, Kapfán Iszáké és Löwinger
Mórné.

Barmizvoh. Mátyás Pinkász sirlai kán-
tor Matjáhu fia Barmizvoh alkalmosok be-
sősége ünnepséget rendezett. *Sonnenschein*
Élítés pancelat kerüllet rabbi nagyhatalu be-
szédben avatta f-i a Barmizvoh. Beszéltek
meg H-as Miksa hitk. pénztárnok, valamint
dr. Berkovits Nándor, végül az ünnepelt kö-
szönte meg hálas szavakkal a szónoklatot.

Velky-Meder. Január 3-án történt a
lisztújítás a Velky-Mederi orth. irr. hitkö-
zségben. Elnök: Raab Zslomon. Alelnökök:
Léwinger Dávid, Gerő Vilmos. Pénztárnok:
Kohn László. Gondnok: Kohn Samu. Választ-
mány: Korlát Jada, Ids. Stern Jakab, Por-
gecs Fülöp, Sonnenschein József, Goldschmid
Jenő, Schwarz Ignác.

Sit. Gheorghen, a KKL és Nőgyelet
rendezésében folyt le a chanua ünnepély.
Schwartz József kántor gergyas-újítási ál-
dása után veal kezdődött a műsor. *Tihanyi Pál*
hédagszáma és Pollák Érika szavalla nagy
sikerrel aratóit. *Havas Mór*é chnuka meséje
fogta meg ezután a gyermeklelküket, majd a
músor legkiemelkedőbb száma az élő me-
nohra következett, melynek résztvevői: *Lich-
tenstein Irén, Harmath Gyöngyi, Farkas Duci,*

**Az egész világon többmillió
beteg...**

köszöni gyógyulását a világhírű „Gastro D.”
gyógyszernek. Máj- és epebajok, gyomorbe-
tegségek, górcsók, ideges gyomorbojok ese-
telben hatása egyedülálló. Ez a gyógyszer
egy Amerikában felfedezett gyógynövény ki-
vonatából készült és az összes fent felsorolt
betegségeknél azonnali enyhülést okoz és rö-
vid időn belül a gyógyulást biztosítja.
Tekintettel arra, hogy közvetlenül a kö-
zponti és vegetatív idegrendszerre hat, amelyek
a legtöbb esetben közvetlen okai az emészté-
sérvi megzavarodásoknak, az idegrendszer
különböző zavarainak esetében is nagyon ke-
vél hatást fejt ki.

Gastro D. kapható az ország minden
gyógyszertárában és drogeriájában, vagy
postán megrendelhető 130 lel utánvett mellett
C-sászár E. gyógyszerárában, Bucuressti, Calea
Victoriei 124.

**Deutsch Pál orth. kóser bodega
Baia-Maren kisplacon.**

**Ölönés. Titkár: Fried Aladárné. Pénztár-
ros: Weinberger Józsefné. Ellenőr: Schwartz
Jakabné. Jegyző: Szász Zoltán, Sajórefe-
rens: Róth Alice. Alapító tagok: Dr. Do-
hos Ignác, dr. Parusz Józsefné, dr. Reisz
Ferencné, Ladányi D-zsóné, Kohn Márton-
né, Rádász Áronné, Grünstein Adolfné,
Pollák Mórné, öv. Sajrán Samu-né, Tigr-
mann Józsefné és Ferencné, öv. Weisz
Mórné, Pserhoffer Lipótné, Schults Sándor-
né, Popovits Rákné, S-l-a Dávidné,
ö. Hubert Mórné. Választmányi tagok:
Apter Jenőné, Csillag Erzsébet, Klein De-
zsdné, Szász Zoltánné, Berger Jenőné,
Weisz Jánosné. Vigalmi bizottság: Krpl
Lily, Weinberger Lily, Wohlberg Uci, Ber-
ger Manci, I-sák Lily, Grosz Károl, Sajrán
Bócsi, Bartha Elza és Ilak.**

A topolcsányi orth. hitközség közgyűlése
a következő vezetőséget választotta meg:
elnök Löwbeer Dávid, alelnök Linkenberg
Hermann, pénztárnok Hartenstein Max, kul-
tuuszvezető Weil Hermann, jótékonyaságfőnök
Fel-erburg József, gazdasági vezető Nagel
Fülöp és Pollák Karl, templomgondnok Link
Emanuel, Friedmann S. Heinrich, Samuel
Grosz, pénztári bizottság dr. Kun Mihály,
Ruf Simon, Bernfeld Max, dr. Adler Max, dr.
Wellwart Vilmos. A választás általános meg-
elégedést keltett.

**Köl Chaszán, írta Klein Ignác rabbi
Safu-Mare.** Klein Ignác tudós sámu-arel rabbi,
aki a zsidó vallási irodalom terén ismert ne-
vet vívott ki magának, „Köl Chaszán” címen
újabb könyvet adott ki, amely hivatalos arra,
hogy a talmodista ifjuság és a talmodisták
körében hiány pótoljon. Az új mű három
része oszlik. Az első rész, *Köl Tóra* címen
a Kidusim traktátusból merített halachikus
feljegyzéseket tartalmaz, amelyek ama talmod-
tudós völegények használatára alkalmasok,
akik ősi szokás szerint vendégeiknek talmodi
értekezést kívánnak előadni. A második rész,
melynek címe *Köl Hamaif*, 15 esketést be-
szédet foglal magában, amelyeket rabbi for-
gathatnak használni; míg végre a mű harmadik
része, a *Köl Hadarés*, 25 írásmagyarázó
előadás foglalatla lako-nak alkalmas. Az
új vallási irodalmi mű úgy héber nyelvezte,
valamint mélyen szentő halachikus és Tóra-
magyarázó gonfó-ámenete által kitűnik C-i-
relsohn chstánul főrabbi, valamint a talmod-
tudósok egész sora legmagasabb elismeré-
sükkel fogadták. A könyv, 140 oldal 60
lel vételár előzetes beklődése ellenében meg-
rendelhető a szerzőnél (Klein Ignác rabbi,
Safu Mare). A tudós szerző legújabb műve a
huszadik, eddig megjelent könyveinek soro-
zatában.

— Baia-Maren megnyílt a HOTEL-
TRANSILVANIA (állomással szemben),
hol kényelmes szobák kaphatók. Uta-
zóknak engedmény.

Hétről-hétre

Berlin. A thüringiai orvosház felavatása alkalmából Welmarban Dr. Wagner az orvosok birodalmi Führere kijelentette, hogy a vér és lajvédelméről szóló törvény betartása, a legfontosabb orvosi feladat. Meg most is 500 000 zsidó van Németországban, 200 000 német és 100 000 negyedszázad. A frankfurti büntetőkamara a napokban vona felelősségre azt a huszestendős zsidó ifjút, aki eltagadta egy arja nő eldít zsidó mivoltát és viszonyt folytatott vele s állítást azzal támasztotta alá hogy az NSDAP-jelvényt is kiützte fagyjazásért két évre ítélték el, a jelvény viseléséért, pedig kilenc hónapra.

New-York. Az American Joint Distribution Committee tszetelebeli emöknek Felix M. Warburgnak felesége, a Jewish Theological Seminary of Amerika 50 éves fennállása alkalmából, ajának, az elhunyt viaghira filantropnak emlékére 50 000 dolláros alapítványt létesít a szeminarium javára. Franklin D. Roosevelt, az United Synagogue of Amerika szervezethez egy levelet intézett, amelyben azt írja az elnök, hogy örömmel veszi tudomásul, hogy a vallási élet fejlesztését tüze ki célul és minden tekintetben segítégre tesz, hogy célját elérje. — A Jewish Labour Committee, amelyhez a legjelentősebb zsidó munkásszervezetek csatlakoztak az Egyesült Államokban, bejelentette, hogy egy, az egész Uniót behálózó nagyszabású segélyes akciót indít be, a lengyelországi zsidóság felszervezésére.

Varsó. Az Agudasz Harabonim, a lengyelországi rabbi szervezet, átadott egy petíciót a varsói ölsz nagygyűlésnek, amelyben súlyos aggodalmatnak ad kifejezést, a tripolisi események miatt, ahol a zsidókat letartóztatták és súlyosan bántalmazták. Különösen kiemeli az okot ami az egész világ zsidóságának felháborodását vonta maga után, hogy a zsidók a szombati munkaszüneti napért kapták ezt a súlyos büntetést.

Manchester. A zsidó népkönyvtár megalapította a város polgármestere, feleségével együtt Sidney Needff, a vezetőség tszetelebeli titkára közölte a polgármesterrel, hogy a British Union of Fascist hoz zártározói is saját kerelmükre ellátást kapnak a könyvtárban.

Gratz. A napokban hunyt el Dr. Hugo Spitzer nyugalmazott egyetemi professzor 82 éves korában. Kü önösen kiemelt nemzetközi viszonylatban. — Geschichte der Philosophie und Aesthetik című műveivel

Prága. Meghalt a napokban Dr. Josef Bloch, aki régebben a berlini „Sozialistische Monatshefte” szerkesztője volt. Dr. Bloch különleges és rendkívül képzett férfi volt aki a zsidóság szociális problémáival is foglalkozott folyóirataiban. Bar nem volt híve az angol politikának, Palesztina kérdésével és a zsidó otthon jövőjével nagyszabású tanulmányok jelentek meg folyóirataiban.

Wien. Dr. Félix Rosenthal 70 éves korában meghalt. Az elhunyt a kamarazene és zongorakompozíciók terén tette ismerette nevét.

London. Eastlondon polgárságának tanácsa, a canterbury érsek elnökletével megtartott ülésen elhatározta hogy tervszerűen akciót indítanak, a zsidógyűlölet elenyészlyosítására. Legszembetűnőbb szerint klubokat alapítanak, zsidókkal és keresztényekkel vegyesen ahol szorosabb társadalmi érintkezést honosítanak meg. A tanácskozáson résztvevő és aktív szerepet vállalt Dr. J. J. Maion, aki segítségére volt a kormányoknak, amikor az új rendőrvényt kidolgozták.

Jeruzsálem. Dr. Feigenbaum, az ismert pszichológus, Freud tanítványa aki 1921-től 1923-ig a jeruzsálemi elemközházat vezette, 49 éves korában, tüdőgyulladás következtében meghalt. — A főkoronányszó, aki hétfőn megalapította a „Jaffai Kikötő”, utána megtekintett egy zsidó gyűlést Nachat Jicchotban és Tel Avivban ebédelt Ezután hivatalos formában megalapította a tel-avivi kikötőt. — A „Haarec” jelent, hogy Mix Nurok-ot, a palesztinai kormány zsidó titkárá, Tanganyikába nevezték ki államtitkárnak. A „Davar” jelentése mely szerint Nurok visszatér Palesztinába, nem felel meg a valóságnak. (Ezzel az utolsó magyarángu zsidó tszetelebeli is el távolították Palesztinából). — A palesztinai kormány jelentése szerint az 1935/36 évi költségvetési év március 31-én 6 278 810 fontot tett ki. Eg év alatt másfél millió fonttal gyarapodott az alap. — Ujabbán sokszáz munkás ment ki a városokból, a narancsokba hogy mielőbb leszüreteljék a narancsot. Ezeket együtt több ezer zsidó munkás dolgozik jelenleg a narancs-rdőkben. — Tiberiasban, a zsidó futballcsapat mérkőzött az angol garnizon katonáival. Adott félre arab nézők kövével dobálták meg a zsidó játékosokat. A támadókat a rendőrség eltávolította, de azután a városban tovább folytatódta az excesszusok, ahol számos zsidóház ablakait bevették. — A Petah Tikvában létesített új rendőrbizottság megkezdte működését. — A jeruzsálemi óvárosban egy Efraim Joshua David nevű kereskedőt egy arab megalapított és virrillal leöntött. A kereskedő súlyos sérüléseket szenvedett. A merénylőt egy arabral dó zsidó elfogta és átadta a rendőrségnek. — A haifai „Karamen” cigarettagyár, amely több száz arabot foglalkoztat, váratlanul bezárta üzemét. Az elhatározást azzal indokolták, hogy arab nacionalisták már többször orfált összegeket vetettek ki a tulajdonosokra a sztrájkalap javára. — Nahalut közelében tolvajok megöltek egy arab pászort. Haifa és N-vevaanak között egy zsidó egy fegyveres arab megalapított és jelentéktelen zsákosseget raboltak tőle.

— Clujon, ha jól akar étkezni, akkor keresse fel az ard. aji zsidóság által legjobban látogott *Matyas orth. kóser éttermét, Calea Regele Ferdinand 33 sz. Urd. ala palota.*

— Halálozás. A brasovi zsidóságól fíjdalmas vesztéseg érte *Szikla Józsefnek*, a Ch-wra Kadischa kiváló elnökének elhunytával. Szikla József legkiválóbb vezető egyé nisége volt a zsidó közösségnek, Puritán egyé nisége, lelkes zsidó szíve, hihetetlen népsze rtsége és rengeteg barátot szerzett neki, a mely méltó módon nyilvánult meg f hó 10 én meataroit lem-tésén. Az elhalálozás napján a hitközség Ch-wra Kadischa előljárósága együttes gyászülést tartott, melyen *Matyas Ignác* hitk. elnök meghívó szavakkal búcsúz olt a Ch-wra kiváló elnökét. A hitközség tanácstermében rendezték fel a temetés napján a megboldogult Szikla Józsefet és dr D usch Ernő főrabbi könyveket faszóztó fennkölt szavakkal mondott végső istenhozzá dót az elhunytak Gyászbeszédét foltottak még: dr Fischer Béla, Sebeli Lásó és Gold stein Sámuel. Az egész város osztatlan rész véte kísérte utolsó u jára Szikla Józsefet.

— Eljegyzés. Schmid Vera, Schmidl Zsigmond leánya Sahy és Leitner József, Leitner Mór kereskedelmi tanácsos fia, Wien, jegyesek. (M. k. é. h.)

— Orth. 26 éves fiatalember, ki saját rőfősüzlettel rendelkezik, vagyona 400 000 lei, házastársat keres. Jekat Toar elengedhetetlen. Cim a kiadóban.

A romániai Zsidó Párt központi bizottsága január 24-én ülést tart. A belpolitika mo gimes napja, valamint a zsidóság körében is folyton torlódo komolyabb események arra késztették a Zsidó Párt vezetőségét, hogy egybehozza a part Központi Bizottságát. A gyűlés fontosságát nagyon emelt az a tény, hogy olyan megjelentőségű kérdések vannak napirenden, amelyek az egész ország zsidóságát érintik. A gyűlést 1937. január 24-én, vasárnap reggel 9 óra kor tartják meg a Zsidó Párt központi helyiségében, *Bucuresti, Str. Bradului 21. szám alatt.* Az ülés dr. Fischer Tivadar, a part elnökének, elnöklete alatt fog lefolyni. Ait ez elölommal minden problémát felöllel beszámolóban fog rámutatni a napirenden levő kérdésekre és azok megoldásának módjait. A Központi Bizottság ülése után, január 25-én, hétfőn este, közgyűlés lesz, amelyen a part legkiválóbb vezetői fognak a közönséghez szólni.

— Din-Tóra elé kerül a mediási főrabbi vitája hitközségével. *Medias.* Az ardeali orth. Központi Iroda rabbitanácsa, a „Waad Harabonim” üléstes bevizsgálás után jan. 11-én kelt leiratával elrendelte, hogy a mediási hitközség és főrabbija közötti évek óta du'ó harc elintézése és likvidálása végélt, egy „bész din” üljön össze, amely ülkezni fog az ügyben. A bíróság tagjai a brasovi, ardudi és dejti főrabbiakból fog állani Remélhető, hogy ezzel az a rég óta húzódó ügy végleges nyert.

Ha Brasovba jön és jól akar étkezni, úgy okvetlenül keresse fel a *Kahan orth. kóser vendéglőt, a Strada Voevod Mihai 13, et. II. szám alatt.*

— Weisz Ignác akciónk újabb eredményei. Legutóbbi tin utatásunkban kö szült, hogy felhívásunk nyomán olvasóink főrből 8496 lei gyűlt össze a szerencsétlenül járt Weisz Ignác, lesznadi 8 gyermekes családpa számára. Ujabbán a következő adományok érkeztek Weisz Ignác számára: Brisk Nál. honné orth. Ir. főrabbiné és Farkas Ernőné gyűjtése, Salotta 1200 lei. Hónig N. Gurahonj 300 lei, dr. Löwy J. Oona Sibiului 200 lei. Róna Wilhelm Arad 100 lei, N. N. F get 200 lei, Markovits Márton Cr-getsi gyűjtése 200 lei, Fixel Dersó gyűjtése Zerind 220 lei, Kohn Jenőné Beliu 100 lei, Ehrenwald Henrikné Sámháta de juo 150 lei. Hét adomány 2670, összesen tehát 11 166 lei. További nemes adományokat is későbbgel továbbítunk.

Zsidó humor

ROTSCHILD BENZINJE

Rotschild egyszer egy fiatal leányt vitt gépkocsiján.
— Hova vigyem? — kérdezte Rotschild.
— B-rhova — felelt a leány, ah va akar.
— Tudja mit? — mondja Rotschild — elviszem az égbe...
— Ó — s ólt a leány — félek hogy nem futja a benzinja.

Rosewell jelenleg amerikai köztársasági elnök egy bölcs mondása:
— Vannak emberek, akik sokkal később kelnek fel, mint felébrednek, és viszont vannak mások, akik sokkal később ébrednek fel, mint felkelnek. Ugy az előbbieknek, mint az utóbbiaknak soha semmi sem sikerül az életben.

AZ ORVOSNÁL.
Önök asszonyom, rossz a szilverése, rossz a tüdejé, rossz a gyomra. Tulajdonképen milyen idős?
— 36 éves vagyok...
— Elnye, elnye az emlékezőtehetsége is nagyon rossz. Vigyázzon nagyon asszonyom, ez nagy baj... .

SENT CÉL
Egyik hitközség alkalmazottja nagyobb összeget sikkasztott és az elnök elővette:
— Moga szerencsétlen, hát hogy tehetett ilyet?
— Kérem, elnök ur, szent célra kellett a pénz.
— Szent célra? Mi az, hogy szent célra?
— Egy talaszgyárat akartam alapítani.

A JÓ ÁLLÁS
Egy fiatalember beölt a cégfőnökhöz és félénk hangon megérőlt:
— Kérem szépen, nem kaphatnék valamé állást?
— Sajnos, nem. Épp legnap küldtem el egy tsziveletit, akinek nem volt semmi dolga.
— Kérem szépen, — szólt a fiatalember — nem lehetném meg az ő állását?

NEM UGY MINT Ő...
A szegény vándorló bócher péntek este meghívta a gazdag balbosz vancsorára.
Behozták a finom, párolgó lölött képosztát és a bócher se szó, se beszéd, elkezd küsszedni a tányér jára. Szed szed, már allg fér a tetejes lényerre velani.
— Hé bócher, — mondja a házigazda — más is szerelt em a lölött képosztát.
— Igen, — válaszolja a bócher — de nem úgy mint én.

A JÓTÉKONY KÖD
A mama rászól Mejslikára:
— Mejslika, mosd meg a kezéd, nagyon piszkos.
— Ma nem mosom meg, — mondja Mejslika — ugys köd van kívül.

INDOKOLT ÁLLÁSPONT
Egy amerikai reform rabbinak, aki majdnem minden levágott marha husát lösernek nyilvánította, egy ízben szemrehányást tettek engedékenységeért, mire így válaszolt:
— Hí majd az égl lörvényszék elé kerülök, felvonulnak majd az ökrök, tehének, juhok, amelyeknek ügyében íteletet kellett mondanom. Jón majd egy ökr és bapana szol, hogy a husát hibásnak és élvezhetetlennek találtam. En ugyan be tudom majd bizonyítani, hogy igazam volt, de hát lnek van kedve a menni országban odaállni vitaközt egy ökrrel?

FINYÁS CHALUC
Tel Avivban egy német chaluc, aki mint közműves volt foglalkoztatva, egyik napról a másikra más szakmára tért át.
— Miért hagyd ott a közműves foglalkozást — kérdik tőle barátjai.
— Hajszállat találtam a malterben s megundorodtam... .

